

39. Honden zijn geen wolven meer.

Voor wie in een droomwereld leeft is de werkelijkheid altijd schokkend.

Voor sommige is alleen het beste goed genoeg, voor andere is goed genoeg het beste.

Onze honden zijn geen wolven meer maar het zijn nog wel dieren en wanneer ze geboren worden weten ze nog niet dat het geen wolven meer zijn maar honden, individueel met hun eigen persoonlijkheid en een roedel reactie.

Er moet dus nog veel gebeuren en dat begint al bij de fokker. Kleine mensjes op vier poten kunnen het nooit worden maar hoe juister we ze als hond behandelen des te kleiner wordt de kans dat ze terugvallen op gedrag dat ze automatisch van hun oorspronkelijke voorouders geërfd hebben.

Helemaal te vermijden is dat nauwelijks, dat zit in hun genen. Ze kunnen alleen maar hond zijn! Wanneer we ze dus hun driften laten volgen is de kans groot dat instincten het overnemen of wanneer zij beslissingen moeten nemen dan verwachten wij dingen van hen die nu eenmaal niet kunnen. Honden kennen geen inspraak of democratie. Het zijn dan wel geen wolven meer maar het zijn ook geen kleine mensjes geworden!

In het licht van de evolutie gezien heeft de domesticatie van de hond +/- 15.000 jaar dan ook niets te betekenen. Men zou evolutie kunnen zien als een emmer zand en domesticatie zijn enkele korreltjes zand daarvan. Echt te verwaarlozen. Dus wanneer men het vergelijkt met het parcours dat de mens heeft moeten afleggen om te worden wat de mens nu is dan wordt het verschil tussen domesticatie van de hond en evolutie van de mens wel heel duidelijk.

Evolutie is natuurlijk ook selectie en mutaties, als die nuttig zijn overleven ze ook. Dat is bijvoorbeeld goed zichtbaar bij wolven die in verschillende streken en werelddelen leven. Ze zijn geëvolueerd, ze hebben zich als het ware aangepast aan de omstandigheden. Uiteraard niet in één generatie en het zijn wolven gebleven!

Anders is het gegaan met onze honden. Daar selecteerde de natuur niet meer maar de mens. Hoe dat begonnen is kan men in praktisch elk boek over honden lezen. In ieder boek een beetje anders, afhankelijk van de hersenspingsels van de schrijver. Het enige wat voor elk boek geldt, en dat is zeker, het is fixie. Immers hoe oud een schrijver of schrijfster ook is, niet één was oud genoeg om erbij te zijn geweest en zelfs als één van die vele, meestal mooie verhalen, zou kloppen is dat puur toeval en gelukkig ook absoluut onbelangrijk. Door recentelijk D.N.A onderzoek weten we zeker dat onze hond een directe afstammeling is van de wolf.

Maar zelfs dat andere punt, of domesticatie nu begonnen is +/- 15.000 jaar geleden of recentelijker of juist veel langer geleden, voor de huidige hond maakt dat niets uit en voor ons dus ook niet. Onze hond behoort dan wel tot dezelfde familie als de wolf maar dat geldt ook voor o.a. de coyote en de jakhals. Ze kunnen dus met andere leden van hun familie vruchtbare nakomelingen voortbrengen. Dat is trouwens om allerlei redenen al dikwijls gebeurt.

Het gedrag is net zoals bij alle gedomesticeerde dieren enorm verandert en dat doet het nog steeds. Alleen in de film kan men met een wolf rustig door de stad wandelen, de tram nemen om aan de andere kant van de stad een terrasje te doen. Voor de meeste honden is dat ook in de realiteit heel gewoon. Toch zijn er een heleboel zaken die zowel wolf als hond nog steeds hetzelfde doen en dan bedoel ik niet kleedjes aantrekken. Bij wolven heb ik dat alleen in tekenfilms gezien (roodkapje) en trouwens honden doen die kleedjes ook niet zelf aan.

Wel bijvoorbeeld: markeren of een geurvlag plaatsen, in vuil rollen of een prooi dood schudden, wat een wolf nog echt doet en onze hond vervangend gedrag met een pantoffel of speelgoed die uiteraard dood zijn. Onze hond hoeft niets meer dood te schudden om te eten. Want wanneer ook de domesticatie begonnen is, is één van de eerste zaken die voor hem echt veranderde dat hij jager was en aaseter en vrij vlug werd hij (of maakte wij er van) een 100% aaseter. Immers zelfs honden die gebruikt werden voor de jacht werden door de mens gevoed of bekwamen hun voer via de mens.

Dat is trouwens nog steeds zo en in eerste instantie werden honden geselecteerd om het werk van de mens lichter te maken. Werkhonden dus! Maar dat waren andere tijden. De mens evolueerde steeds verder, had de hond steeds voor minder zaken nodig, kreeg meer tijd, selecteerde en creëerde honden enkel voor het gezelschap en ging steeds meer honden, die eerst gewoon moesten werken, als pure gezelschapshond houden.

Dat gaf en geeft nog steeds wel eens problemen. Zeker omdat één van de belangrijkste moeilijkheidsgraden voor het houden van honden waren weggenomen. De voedingsindustrie had namelijk ontdekt dat er een markt was zodat bijna iedereen een hond kon houden. Door de opkomst van de gemaksvoeders was, het woord zegt het zelf al, het houden van een hond gemakkelijk geworden.

Vele weten gelukkig beter maar het gros ziet alleen de zichtbare problemen, de gedragsproblemen dus. Gezondheidsproblemen komen al een categorie lager. Daar heeft de hond dikwijls meer last van dan de eigenaar en die worden trouwens ook lang niet allemaal veroorzaakt door verkeerde voeding. Vele echter wel en trouwens sommige gedragsproblemen ook.

Onze honden zijn dan wel geen wolven meer maar aan hun verteringsstelsel heeft domesticatie niets verandert, daar zou evolutie voor nodig zijn en dat duurt heel veel langer. Honden zijn inderdaad geen wolven meer maar ze behoren tot dezelfde familie,

die van de vleeseters. Zeg maar technisch is er niet zoveel verandert. Hij is gedomesticeerd.

Dieren die gedomesticeerd zijn behoren in principe ook tot een familie en ook daar blijft discussie over die volgens mij absoluut niet belangrijk is. Het woord gedomesticeerd is trouwens afgeleid van "behoren tot het huis". Laat ons er van uit gaan dat onze hond, dat weten we nu zeker uit de wolf "gedomesticeerd" is +/- 15.000 jaar geleden (maar dat weten we helemaal niet zeker). Sommige denken dat het al veel langer is. Maar zelfs 15.000 jaar geleden woonden mensen nog niet in huizen.

Ik laat al dat giswerk en gepalaver aan diegene die daar in geïnteresseerd zijn en richt mijn aandacht naar het hoe en waarom onze honden zich gedragen zoals ze doen en er zijn veel parallellen met wolven. Dat is zeker! Dat zijn dan ook honden "alleen" niet gedomesticeerd maar lang niet altijd is de verklaring voor ongewenst gedrag van onze honden te vinden bij het gedrag van wolven.

Dat heeft vele oorzaken maar selectie is er zeker één van. Wolven worden voor het overgrote deel door de natuur geselecteerd. Daar komt bvb geen sentiment aan te pas. Bij onze honden gelden heel andere regels en sentiment is er daar één van. Ik ken in ieder geval meerdere honden die een natuurlijke selectie niet zouden overleven en waar toch mee gefokt wordt.

In de natuur en bij wolven lijkt dat eenvoudig, het recht van de sterkste! Maar zo eenvoudig is het echt niet. Een roedelleider is altijd sterk maar niet automatisch de sterkste. Een roedelleider is altijd slim maar niet automatisch de slimste. Van al die kenmerken die een rol spelen en dat zijn er zeer veel is hij gemiddeld wel de beste. Ik noem er een aantal en ik heb ook mijn twijfel bij het woord "dominant".

Ik vind het eerder superieur, stabiel, stress bestendig, loyaal, gedisciplineerd, evenwichtig, doordacht, in staat te acteren, snel, precies, ogenschijnlijk achteloos, kalm, zelfzeker, vriendelijk, vastberaden, talent, werkkraft, persoonlijkheid, aanleg, tactvol, betrouwbaar, geduldig, enthousiast, bezielt, geestdriftig, verstandig, sluw, slim, volhoudend, doorzettingsvermogen, wilskraft, roedeldrang, scherpte, alertheid, zelfvertrouwen, temperament, verantwoordelijk, belangstellend, coalities kunnen vormen (aan politiek doen dus), oriëntatievermogen, kordaat zijn, subtiel kunnen zijn, uitstraling, charisma, communicatief, lef, durf, branie, brutaal, vernuftig, listig, casant, viriel, trouw, pienter, toegewijd, opmerkzaam, vindingrijk, volhardend, zelfbewust, geheugen. En dan zijn er meer dan waarschijnlijk nog een aantal zaken die mede bepalen of je als wolf geschikt bent als roedelleider.

Als mens kan je dat nooit worden voor wolven. Mensen zijn dan wel veel slimmer dan wolven maar in de natuur tussen de wolven zouden ze daar niets aan hebben. Daar zouden hun andere tekortkomingen hun parten spelen. Denk maar aan de zintuigen zoals horen, ruiken en zien. Er zijn nog een aantal andere zaken zoals temperament, snelheid enz.

Het is trouwens zo dat we ook voor onze honden volgens mij geen roedelleider kunnen worden. We behoren tot een andere soort. We kunnen gelukkig wel leider worden en willen we onze hond een goed leven schenken dan moet dat ook. Gelukkig kan dat heel eenvoudig en subtiel in deze wereld en in die van onze honden is de mens de top van de piramide en daar komt geen geweld aan te pas.

Dat de sterkste niet zomaar roedelleider is bij de wolven zagen we al. Bij honden is dat al helemaal een lachertje. Iedereen kent wel een kleine hond die baas is over een grotere. Om een zeer lang verhaal kort te houden is het voor onze hond vrij eenvoudig de mens die tot een andere soort behoort. Maar het is voor onze hond al lang geen probleem meer een mens als een soort soortgenoot te zien ook al ziet hij er helemaal anders uit dan een hond zelf.

Trouwens binnen de hondenfamilies zijn de verschillen ook enorm groot en waarschijnlijk is het grootste verschil tussen wolven en honden domesticatie. Bij wolven is het verschil tussen (zeg maar) de domste wolf en de slimste wolf relatief klein. Bij mensen trouwens ook hoewel we dat soms helemaal anders ervaren of inschatten omdat er nog steeds mensen zijn die niet kunnen lezen, schrijven of rekenen en er andere zijn die raketten in een baan om de maan kunnen sturen.

Maar, en daar gaat het om, voor de aller-slimste hond is de domste mens in deze maatschappij nog een kernfysicus. Wij zijn niet bang van automatische deuren of van trucks die ons lijken aan te vallen enz. Een hond weet het verschil niet tussen een voetpad en de rijweg of voorrang van rechts of zebra's, verkeerslichten, zone 30, stippellijn of volle lijn. De mens is in onze wereld de top van de piramide en een hond kent geen inspraak of democratie.

Ik heb echt medelijden met die arme beesten die men een vrije opvoeding opdringt. Laat ons niet vergeten dat bij wolven eventuele instinct defecten direct worden uitgeselecteerd, waardoor de wolf als soort kan overleven in zijn habitat maar dat sommige van die natuurlijke instincten voor onze hond juist moeten weggeselecteerd worden om in onze maatschappij te kunnen overleven.

Met als gevolg dat de instinct inventaris bij onze huishond door de menselijke selectie nu zo beperkt is dat hij in onze maatschappij perfect kan functioneren maar uiteraard niet als verantwoordelijke. De leider moeten wij zijn. Wij hebben er huishonden van gemaakt.

Denis Steurs